

Qarabağın incisi Şuşa yeni beynəlxalq tədbirə imza atdı. Xarici ölkə nümayəndələrinin də iştirak etdiyi "Xarıbülbul" festivalı keçirildi. İşğaldan azad ediləndən sonra Şuşada təşkil edilən ikinci festival olsa da, ümumilikdə, bu festival beşinci dəfə idi ki, keçirilir. Bundan öncə isə Şuşa daha bir beynəlxalq toplantıya qucaq açmışdı. Dünya Azərbaycanlılarının beşinci Qurultayı da bu gözəl və əziz şəhərdə düzənlənmişdi. Həmin qurultay Zəfər qurultayı adlandırıldı. Prezident İlham Əliyev qurultayda böyük coşğu ilə, sürəkli alqışlarla qarşılanan geniş nitq söylədi. Ölkəmiz, bütün dünya azərbaycanlıları həm qurultay, həm də festival günündə böyük tarixi hadisə yaşadı. Bu tarixi hadisə 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticələrinin bizə bəxş etdiyi qürurdur, ləyaqətdir.

sualın cavablarını düşünəndə, tarixi Zəfərimiz möcüzəvi xarakter qazanır. Biz, sanki mümkünsüzü mümkün etmişik. Biz ləyaqətli müharibə aparmışıq. Müharibədə qızıl ləyaqət göstərərək, mülki insanlara, mülki infrastruktura zərər vurmada, sırf döyüş meydanında mübarizə aparmışıq. Müharibə vaxtı Gəncə, Bərdə, Tərtər, Goranboy, Mingəçevir, Qəbələ, Xızı, Naxçıvan... – hər yana qanadlı raketlər atan, dinc əhalini, mülki infrastrukturu hədəf alan Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan yalnız hərbi meydanında döyüşdü. Dünya azərbaycanlıları ləyaqətli xalqın, yüksək mədəniyyətin təmsilçiləri

Dünyadan Şuşaya... Şuşadan dünyaya...

Qeyd edək ki, "Xarıbülbul" festivalı da, Zəfər qurultayı da yalnız ad deyil, mahiyyətdir. Festivalda Türkiyənin, Özbəkistanın, Pakistanın, Malinin, Tunisin, Gürcüstanın folklor qruplarının çıxışlarına tamaşa etdik. Zəfər qurultayında isə dünya azərbaycanlıları Ali Baş Komandanı dinlədi, ötən dövrə yekun vuruldu, hesabattar verildi, durum dəyərləndirəndə aparıldı, yeni vəzifələr müəyyənləşdirildi. Bu, doğrudan da bir tarixi missiyadır.

Dünya azərbaycanlıları dünya erməniliyindən fərqli olaraq, fitnə-fəsad yaratmır, yaşadığıları ölkələrdə, ölkələrarası, xalqlararası münasibətlər sistemində hüquq normalarına uyğun davranır, sülhə, birgəyaşayışa, ədalətə öz töhfələri ilə çıxış edir. Dünya erməniliyi Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin, dağıntıların, vandallıqların, soyqırım aktlarının əsas maddi təminatçısı, ilhamvericisi olub. Dünya erməniliyi, erməni diasporu hazırda planı pozuq, nizamı dağılmış durumdadır. Erməni diasporu 44 günlük müharibədən həftələr öncə Şuşaya Livandan köç təşkil edirdi. Budur, dünya azərbaycanlıları məhz Şuşada öz Zəfər qurultayını keçirməklə haqqın nazilsə də, üzölmədiyini bütün dünyaya göstərdi.

2020-ci ilin Tovuz döyüşlərindən az sonra dünyanın bir çox ölkəsində azərbaycanlıların beynəlxalq qurumlara müraciətlərini, şəhidləri anım

tədbirlərini və Ermənistan səfirlikləri önündə dinc etiraz aksiyalarını yaxşı xatırlayırıq. Xatırlayırıq ki, erməni diaspor təşkilatları mütəşəkkil qaydada tərribatlar düzənədi, hətta bizim diaspor fəallarımızı, aksiyalarda öz missiyasını həyata keçirən jurnalistləri daşla vurdular, qan tökdülər. O jurnalistlər içində işğal olunmuş şəhər və kəndlərimizdən, Şuşadan olanlar vardı. Təşəvvür edin: bir adamın şəhərini işğal edəsən, onun xoşbəxtliyini hələ uşaqlıqdan əlindən alasan, o adam xaricə köçə və onunla qarşılaşınca bu dəfə, öz peşə borcunu yerinə yetirdiyi, haqqı müdafiə etdiyi üçün daşa basa, döyəsən... Bax, belə bir vandal zehniyyətlə üz-üzə qalan diaspor təşkilatlarımız idi Şuşada toplaşanlar. XX yüzilliyin sonu – XXI yüzilliyin əvvəllərində dünya faşizminin əsas (bir çox parametrlərlə yeganə) təmsilçisi üzərində Zəfər qazanmış xalqın təmsilçiləri idi Şuşada toplaşanlar. Onlar öz müzəffər Ali Baş Komandanlarını, bütün dünya azərbaycanlılarının liderini salamlayı, onu dinləyirdilər.

Xəyallar gerçək olub. Qarabağın azadlığının xəyal kateqoriyasında şərh olunması düzgün olmaz, əslində, bu, inamın təntənəsidir. Lakin qarşımızdakı necə məkrli toplumdur, o məkrin nə qədər beynəlxalq dəstəkçiləri var və ermənilər hansı miqyasda hərbi-siyasi təminat içində idilər? Bu

olaraq, alnı açıq, üzü ağ gəlmişdi öz qurultayına.

İşğal mədəniyyətsizliyindən azadlıq mədəniyyətinə, erməni vandallığından Azərbaycanlı quruculuğuna keçidi müşahidə edən dünya azərbaycanlıları qürurludur. Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda azadlıqdan abadlığa keçid o qədər sürətli və keyfiyyətli baş verir ki, bunun özü də möcüzəvidir. Bəli, Azərbaycan bacarır! Azərbaycan tikir, qurur! 2020-ci ildə Silahlı Qüvvələrimiz, sonra da inşaatçılarımız, energetiklərimiz, körpüsəhərlərimiz, tunelqazanlarımız... – hər bir əməli çalışma mütəxəssisimiz iş başındadır. Dünya azərbaycanlıları müharibəsonrası baş verənləri öz gözləri ilə görür, qürur duyur, öyrənir.

"Tarixi missiyanı həyata keçirən bizim qəhrəman övladlarımız tarix qarşısında, xalq qarşısında, Vətən qarşısında misilsiz xidmətlər göstərmişlər. Müstəqillik dövründə yetişən gənclər, vətənpərvərlik ruhunda yetişən gənclər bu tarixi hadisəni, tarixi müjdəni Azərbaycan xalqına bəxş etmişlər". Azərbaycan Prezidentinin bu sözləri yalnız təsbit deyil, dünyanın dörd tərəfindəki soydaşlarımız, özəlliklə gənc diaspor fəallarına bir çağırışıdır. Gənc diaspor fəallarımız da Azərbaycan həqiqətlərini yaymaqla, Azərbaycana yeni dostlar qazan-

dırmaqla fədakarlıq etmiş olur. Hazırda, diaspor fəallarının belə fəaliyyəti özü də misilsiz xidmət dəyəridir. Çünki erməni faşizminin başını əzmiş olsaq da, onun havadarları boş durmur, Azərbaycan əleyhinə əks-təbliğat işi aparır, feyk-xəbərlər yayır: "Müharibə başa çatsa da, bizə qarşı olan ərazi iddiaları hələ ki, başa çatmayıb. Postmüharibə dövründə göstərilən səylər nəticəsində Ermənistanın və dünya erməniliyinin Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları aradan qaldırılacaqdır".

Yeni Azərbaycan xalqına qarşı edilən haqsızlıqlar haqqında daim beynəlxalq ictimaiyyət yetərincə bilgiləndirilməlidir. Dünya ictimaiyyəti bilməlidir ki, ermənilər Qarabağa, ümumən, Azərbaycan torpaqlarına XIX əsrdə, XX yüzilin əvvəllərində köçürülüb. Ermənistan tarixi Azərbaycan torpaqlarında qurulub – özü də bu, uzaq tarix deyil, 104 il öncə baş verib, faktlar, sənədlər əlçatandır. Zəngəzur isə Sovet hakimiyyəti illərində (XX əsrin 20-ci illərində), tam qanunsuz şəkildə Ermənistanla verilib. Və ərazi bütövlüyü başda olmaqla, Azərbaycanın rəli sürdüyü məlum 5 təməl prinsipi, başqa sözlə, Azərbaycanın sülh gündəliyini qəbul etməyən Ermənistanın ərazi bütövlüyü tərəfimizdən tanınmıyacaq. Yeni, əgər qalib Azərbaycan

Respublikası Ermənistanı mövcud sərhədlər daxilində tanıyacaqsa, bu özü Ermənistan üçün çox böyük güzəşt sayılmalıdır. Ermənistanın hər hansı avantüraya uymaması, ağıllı davranması və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımaqla Sülh müqaviləsi imzalaması ilk növbədə onun özü üçün vacibdir. Qalib Azərbaycanı hansısa şərtlərə, öhdəliklərə vadar etmək mümkün deyil. Ağır işğal illərində ədalətsiz şərtləri qəbul etməyən Azərbaycan indiki reallıqlar fonunda hansısa ədalətsiz sülhə razı olarmı? Yeni reallıqları yaradan "dəmir yumruq" onu qorumağa və inkişaf etdirməyə də qadirdir!

Böyük şairimiz Rəsul Rzanın dediyi kimi, "Mübarizə bu gün də var, yarın da, Mən də onun ən ön sıralarında" – deyərək, həqiqətlərimizi tirajlamalıyıq. Ali dövlət rəhbərliyinin fəaliyyəti bütün dünya azərbaycanlıları üçün əsl nümunədir.

"Mədəniyyətimizin paytaxtı olan Şuşa öz doğmalarını günəşli hava ilə qarşılayır və bu onu göstərir ki, bu, bizim tarixi torpağımızdır. Hətta təbiət, Günəş də bizimlə həmrəydir". Prezidentin bu duyğulu sözləri də, Şuşanın Mədəniyyət Paytaxtı statusunun ötən il rəsmiləşməsi, bu ilin "Şuşa ili" olması və 2023-cü il üçün Türk dünyasının Mədəniyyət paytaxtı olaraq məhz Şuşa

şəhərinin seçilməsi, Zəfər qurultayının Şuşada keçirilməsinin rəmzi və dərin mahiyyətini göstərmək gücündədir. Yeni, Şuşa fiziki-coğrafi parametrləri, təbiəti, iqlimi ilə birlikdə, mədəniyyət iqlimi, zəngin sənət keçmişi ilə salamlayırdı dünya azərbaycanlılarını.

"Bəli, Şuşa dağıntılara məruz qaldı, Şuşada tarixi abidələrimiz mənfur düşmən tərəfindən dağıldı. Ancaq Şuşa əylmədi, sınımadı, öz ləyaqətini qorudu, Azərbaycanın milli ruhunu qorudu və bu gün Şuşada olarkən bir daha bunun canlı şahidi oluruq. Şuşa Azərbaycan xalqının ruhunu qoruya bildi və bizi gözəlirdi. Biz də gəlməli idik və gəlmişik. Ancaq gəlmək üçün güc toplamalı idik, gəlmək üçün hazırlıq işləri aparılmalı idi. Bütün istiqamətlər üzrə hazırlıq işləri aparılmalı idi və aparılırdı. Biz ölkəmizin inkişafını təmin etməli idik. Xalqımızın birliyini təmin etməli idik. Vətəndaş müharibəsindən çıxmış ölkə üçün, xalq üçün bu, o qədər də asan məsələ deyildi. Vətəndaş müharibəsindən sonra bu günə qədər ölkədə gedən proseslər xalqımızı vahid ideya uğrunda, vahid amal uğrunda, torpaqlarımızın azad edilməsi amalı uğrunda birləşdirdi. Biz bu milli birliyi, milli həmrəyliyi təmin edə bildik. Bu, olmasa idi, bu Qələbə də olmayacaqdı".

Bu sözləri Prezident İlham

Əliyev ötən il Novruz bayramında Cıdır düzündən Azərbaycan xalqına müraciəti zamanı səsləndirmişdi. Əgər Prezidentin Şuşa ilə bağlı bütün çıxışlarını yalnız bir neçə cümlə ilə ifadə etmək lazım gələrdisə, məhz bu cümlələrə müraciət edərdik. Yalnız bir cümlə seçəsi olsaq, "Əziz Şuşa, sən azadsan!" deyərdik. Azərbaycan Prezidentinin əziz Şuşada dünyanın əziz azərbaycanlılarına müraciət nitqi öncəki bütün çıxışlarını ümumiləşdirən, vəzifələri, çağırışları yeni fazada şəkilləndirən nitq oldu. Nitq həm duyğulu idi, həm praqmatikdi. Prezidentin nitqi Şuşanın azadlığını təmin edən, bu gün və gələcəyini ifadə edən hadisələrin mahiyyətini dəqiq açırdı.

Buraya nələr daxildir? Diqqət edək:

- Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi və bu həmrəyliyin qələbəmizdəki rolu,
- Qazanılan qələbənin məhz ədalətli Qələbə olması,
- Qələbənin beynəlxalq təşkilatların Ermənistanın işğalçılıq siyasətini pərdələmək və Azərbaycanı ağır işğalla – "status-kvo" vəziyyəti ilə barışdırmaq niyyəti fonunda qazanılması,
- Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların öz tarixi Vətəni ilə sıx bağlı olması,
- Ana dilinin bütün azərbaycanlıları birləşdirən önəmli faktor olması,
- Bundan sonra Azərbaycan xalqının daim müzəffər xalq kimi yaşayacağı,

- Azərbaycan xalqının əzmi, Azərbaycan əsgərinin gücü və yüksək Vətən sevgisi – bir sözlə, xalq-iqtidar birliyi,
- Şəhidlərin qisasının düşməndən məhz döyüş meydanında alınması,
- Torpaqların işğaldan azad edilməsinə həmişə özü üçün başlıca vəzifə bilən Prezidentin indi də Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda möhkəmlənmək, sürətli və keyfiyyətli bərpa, tikinti – quruculuq işlərini başlıca vəzifə olaraq görməsi,

- Azərbaycanın sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatının, həmçinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər aparıcı beynəlxalq təşkilatların ölkəmizin mövqeyini dəstəkləməsi və yeni reallıqları qəbul etməsi,
- Azərbaycanın bütün ağırlı məqamlara baxmayaraq bölgənin gələcəyi naminə Sülh gündəliyi təqdim etməsi...

Beləliklə, həm Azərbaycan Respublikası hökuməti, həm səfirliklər, diaspor təşkilatları, bir sözlə, hər birimiz – bütün fəallar yeni reallıqları dünya ictimaiyyətinə çatdırmalıyıq! Zəfər qurultayı və "Xarıbülbul" festivalı öyrədən, ideya verən, yeni fəaliyyət fəzaları müəyyənləşdirən tədbirlər oldu.

Qənirə PAŞAYEVA,
Milli Məclisin Mədəniyyət
komitəsinin sədri